

Poznań, 10 października 2022 r.

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

legislacja@gdos.gov.pl

Uwagi do projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów

Szanowni Państwo,

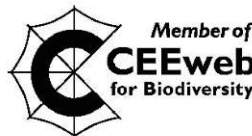
Po zapoznaniu się z projektem rozporządzenia z dnia 24.08.2022 r. Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra” przedstawia swoje uwagi i propozycje zmian w projekcie. Uwagi te oparte są o doświadczenia i dane własne Towarzystwa (w tym wynikające z realizacji pilotażowych przedsięwzięć związanych z inwentaryzacją stanowisk i zwalczaniem inwazyjnych gatunków obcych w Polsce), konsultacje z ekspertami od poszczególnych grup gatunków, a także wynikami przeprowadzonego przez Towarzystwo szczegółowego monitoringu internetowego handlu IGO w Polsce (raport w przygotowaniu).

1. W § 4 ilekroć jest mowa o środkach „mechanicznych lub fizycznych” (w 4 miejscach) zastąpić to sformułowaniem „środki fizyczne” w odpowiednim przypadku.

Uzasadnienie: Opisane środki fizyczne mogą być wykonywane ręcznie lub z wykorzystaniem urządzeń mechanicznych. To samo dotyczy także wykorzystania środków chemicznych. Wymienianie odrębnie „środków mechanicznych” nie ma uzasadnienia merytorycznego. Przymiotnik ten dotyczy raczej sposobu stosowania tych środków, a nie ich rodzaju. Podział na środki fizyczne i chemiczne jest bardziej zrozumiały i wystarczający.

2. W § 4 dokonać krytycznej analizy wylistowanych środków, usunąć czynności powtarzające się.

Uzasadnienie: Niektóre środki powtarzają się (np. ścinanie jest wymienione 2 razy), inne są w zasadzie synonimiczne (np. nie jest jasne, czym różni się ścinanie od koszenia). Ponieważ chodzi o zwalczanie roślin, to zamiast „wypas zwierząt” powinno być co najwyżej „wypas przy pomocy zwierząt”, choć sam „wypas” jest wystarczający i jednoznaczny.

3. W § 4 ust. 1 pkt 1 lit. a – usunąć środki: „odgradzanie i przetrzymywanie w obiektach izolowanych”.

Uzasadnienie: Odgradzanie nie wydaje się skutecznym środkiem zaradczym w odniesieniu do roślin. W wypadku roślin przetrzymywanie w obiektach izolowanych jest zbędne z punktu widzenia zwalczania inwazji (nie ma etycznych powodów do ograniczania eliminacji związanej z uśmiercaniem i niszczeniem okazów) i może co najwyżej zwiększać ryzyko inwazji, a nie je ograniczać.

4. W § 4 ust. 1 pkt 2 lit. a – Zamiast „przetrzymywanie w azylach dla zwierząt lub w innych obiektach izolowanych” wpisać „przekazywanie do azylów dla zwierząt lub innych obiektów izolowanych, w tym do adopcji indywidualnej, oraz przetrzymywanie w tych jednostkach”.

Uzasadnienie: Samo przetrzymywanie zwierząt w azylach nie jest środkiem zaradczym – jest nim przekazywanie do takich podmiotów osobników odłowionych. Przetrzymywanie lepiej jednak na wszelki wypadek także pozostawić w rozporządzeniu, gdyż jeśli nie zostanie wymienione, istnieje ryzyko interpretacji, że utrzymywanie zwierząt w azylach nie kwalifikuje się do finansowania w ramach programów zapobiegania inwazjom. Proponujemy także zaznaczenie, że nie tylko jednostki izolowane przetrzymujące duże liczby zwierząt mogą być brane pod uwagę, ale (np. w wypadku żółwi) metodą zaradczą może być także przekazywanie do adopcji pojedynczych osobników zainteresowanym osobom fizycznym, dysponującym odpowiednim zezwoleniem.

5. W § 4 ust. 1 pkt 2 lit. a dodać:

a) „sterylizacja”,

b) „obowiązkowe trwałe znakowanie okazów”.

Uzasadnienie: Zdecydowanie brakuje wymienienia sterylizacji jako metody znacząco ograniczającej ryzyko inwazji, w szczególności w odniesieniu do ssaków (w wypadku np. ponownej ucieczki lub uwolnienia). Także trwałe znakowanie gadów, ptaków i ssaków z IGO przyczynia się do ograniczania ich uwalniania do środowiska.

6. Poszczególne ustępy § 4 zamienić na osobne paragrafy, punkty podnieść do poziomu ustępów, litery do poziomu punktów, a poszczególne środki zaradcze wylistować w osobnych literach. Następnie w załącznikach 1 i 2 przy poszczególnych gatunkach dać odesłania do konkretnych środków zaradczych, właściwych w odniesieniu do danych taksonów.

Uzasadnienie: Nie wszystkie działania zaradcze można stosować w odniesieniu do każdego z gatunków IGO. Bez przyporządkowania właściwych środków do poszczególnych taksonów przepis wskazujący zbiorczo wszystkie możliwe środki traci znaczenie normotwórcze i może prowadzić do podejmowania niewłaściwych (źle dopasowanych) działań, Rozwiązaniem

alternatywnym jest odesłanie w § 4 do odrębnego załącznika (np. nr 3) z listą środków zaradczych, a w załącznikach 1 i 2 odsyłanie do numerów w tym załączniku.

- 7. Załącznik 1 oraz Załącznik 2 – uaktualnić i uzupełnić brakujące nazwy polskie, obok nazw podstawowych w nawiasach podać inne spotykane w obrocie czy w hodowlach (dotyczy zarówno nazw popularnych, jak i naukowych), jako pierwsze podawać nazwy dominujące (w wypadku popularnych) lub traktowane jako oficjalnie obowiązujące (w wypadku naukowych).**

Uzasadnienie: Niektóre gatunki ujęte w rozporządzeniu w handlu czy w literaturze występują pod wieloma synonimami. W projekcie rozporządzenia w większości wypadków podano tylko jeden z nich – czasem ten rzadziej spotykany lub wręcz uważany za nieprawidłowy czy przestarzały. Dla niektórych gatunków nie podano nazw popularnych, mimo że istnieją. W odniesieniu do kilku taksonów podane nazwy naukowe nie odzwierciedlają ich aktualnej (zgodnej ze współczesną wiedzą) pozycji taksonomicznej. Lista powinna być jak najbardziej komunikatywna, dla zapewnienia maksymalnego zrozumienia i przestrzegania przepisu. Dlatego powinna zawierać możliwie wszystkie nazwy (lub przynajmniej te częściej występujące), pod którymi poszczególne gatunki mogą być znane. Należy też promować nazwy aktualnie obowiązujące. W wypadku nazw naukowych nie ma potrzeby podawania wszystkich synonimów, pod którymi dany takson był kiedykolwiek wymieniany, ale jedynie tych, które są obowiązujące oraz tych, które spotyka się w obrocie. Wyjątek stanowią gatunki stwarzające zagrożenie dla Unii Europejskiej – nawet jeśli nazwa użyta w rozporządzeniu UE nie jest już aktualna i nie występuje w obrocie, dla zapewnienia jednoznacznej spójności przepisów polskich i unijnych nazwa podana w rozporządzeniu UE także powinna być podana (obok poprawnej).

W załączeniu przedstawiamy tabelę zawierającą zestawienie wszystkich nazw taksonów ujętych w projekcie, występujących w obecnie obowiązującym rozporządzeniu oraz proponowanych do dodania. Uwzględnia ono opisane wyżej podejście. Zestawienie uzupełniono m.in. o nazwy występujące w literaturze fachowej i popularnej, znalezione w Internecie podczas szczegółowego monitoringu e-handlu gatunkami IGO, czy zaproponowane przez specjalistów od poszczególnych grup organizmów (np. w odniesieniu do ssaków – Cichocki i in. 2015, a w odniesieniu do gadów na liście nazw gadów świata – Pilczewski P. i in. w przygotowaniu). W wypadku nazw naukowych kierowano się przede wszystkim bazą Integrated Taxonomic Information System (itis.gov) – wg aktualizacji z 28 września 2022.

- 8. Załącznik 1 oraz Załącznik 2 – w obu tych załącznikach ich odrębnym częściom nadać numery literowe – odpowiednio: 1.a i 1.b oraz 2.a i 2.b.**

Uzasadnienie: Przemawiają za tym względy praktyczne – łatwiejsze cytowanie (odsyłanie do poszczególnych części załącznika bez konieczności przepisywania długiego podtytułu).

9. Załącznik 1 oraz Załącznik 2 – w obu tych załącznikach wykreślić przypis nr 1.

Uzasadnienie: Przypis ten nie wprowadza żadnej treści normującej, a jedynie podaje błędną informację. Nazwy poszczególnych jednostek w taksonomii roślin i zwierząt różnią się i są uzależnione od autorów. Zastosowany w rozporządzeniu podział jest czytelny, ale obejmuje bardzo różne poziomy – nie tylko gromady i podgromady, ale – zależnie od ujęcia, także nadgromady, klady, klasy czy jednostki we współczesnej taksonomii w ogóle nie wyróżniane (np. wirki).

10. Załącznik 1, poz. 46 – przy lancetogłowie królewskim dodać odnośnik (np. gwiazdkę lub numeryczny, jeśli będzie więcej) i pod tabelką dodać objaśnienie/uzupełnienie:

„* Lancetogłów królewski ujęty jest w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 i niniejszym załączniku w szerokim znaczeniu, jako *Lampropeltis getula* s.l. Zapis obejmuje wszystkie podgatunki, w tym te, w stosunku do których w ostatnich latach różni autorzy zaproponowali ich wydzielenie do osobnych gatunków: *L. g. californiae*, *L. g. floridana*, *L. g. getula*, *L. g. goini*, *L. g. holbrooki*, *L. g. meansi*, *L. g. niger*, *L. g. nigrita*, *L. g. splendida* i *L. g. sctiticeps*.”

Uzasadnienie: W ostatnich latach (2009–2017) różni autorzy proponowali wyodrębnienie z kompleksu *L. getula* kilka gatunków, które wcześniej były opisane jako podgatunki *L. getula*. Dotyczy to następujących taksonów:

- *Lampropeltis getula californiae* – według obecnego ujęcia *Lampropeltis californiae*
- *Lampropeltis getula floridana* – według obecnego ujęcia *Lampropeltis floridana*
- *Lampropeltis getula holbrooki* – według obecnego ujęcia *Lampropeltis holbrooki*
- *Lampropeltis getula meansi* – według obecnego ujęcia *Lampropeltis meansi*
- *Lampropeltis getula niger* – według obecnego ujęcia *Lampropeltis niger*
- *Lampropeltis getula splendida* – według obecnego ujęcia *Lampropeltis splendida*

Przy użyciu obecnej nazwy (*Lampropeltis getula*) i braku zaznaczenia, według jakiego ujęcia systematycznego należy ten zapis rozumieć, wbrew intencji prawodawcy zapis może być interpretowany wąsko – wyłącznie jako dawny podgatunek nominatywny *Lampropeltis getula getula* oraz 4 inne podgatunki pozostające w ramach tego gatunku. To podważałoby sens ujęcia go w rozporządzeniu, gdyż prowadziłoby do wykluczenia taksonu, który jest faktycznie obecny i inwazyjny na terytorium UE (*Lampropeltis californiae* na Wyspach Kanaryjskich) i głównie ze względu na który gatunek ten wprowadzono do rozporządzenia nr 1143/2014.

Ocena ryzyka przed wpisaniem *Lampropeltis getula* do rozporządzenia nr 1143/2014 była wykonywana dla *Lampropeltis getula* s.l. i obejmowała zbiorczo wszystkie wymienione podgatunki. Także Komisja Europejska potwierdziła w odpowiedzi na zapytanie skierowane przez łowcę Obcych, że gatunek należy traktować jako wpisany do rozporządzenia w szerokim ujęciu, gdyż dla takiego ujęcia wykonywano ocenę ryzyka. Dlatego, dla uniknięcia kłopotów

interpretacyjnych, postulujemy jednoznaczne zaznaczeniem, że gatunek jest wpisany w tradycyjnym, szerokim ujęciu, a więc jako cały kompleks pierwotnie wyróżnianych podgatunków. Alternatywnie, zamiast przypisu pod tabelą, możliwe jest także dodanie takiego wyjaśnienia w nawiasie przy nazwach w pozycji 46 Załącznika.

11. W Załączniku nr 1 przenieść następujące gatunki z części drugiej do części pierwszej załącznika – listy gatunków podlegających szybkiej eliminacji:

a) rak marmurkowy *Procambarus virginalis* (*Procambarus fallax* f. *virginalis*),

Uzasadnienie: Gatunek ten jest na wczesnym etapie inwazji. Zaledwie kilka znanych stanowisk w skali kraju obecnie ogranicza się do zamkniętych akwenów, gdzie możliwa jest ich całkowita eliminacja (metody eliminacji zostały przetestowane i sprawdziły się w praktyce).

b) żółw ozdobny (zdobnik zwyczajny) *Trachemys scripta*.

Uzasadnienie: Gatunek ten nie tworzy jeszcze w Polsce regularnie rozmnażających się populacji. Doniesienia o jego rozmnażaniu się są niepotwierdzone. Jak wykazały pilotażowe projekty – jego wyłapywanie i usuwanie ze środowiska jest możliwe, stosunkowo proste i efektywne. Należy to robić jak najszybciej – nie tylko po to, by ograniczać wpływ tych długowiecznych osobników na inne, rodzime gatunki, ale także po to, by zapobiec rozpoczęciu regularnego rozmnażania tego żółwia w naszych warunkach, gdyż wówczas skala inwazji może stać się niemożliwa do opanowania. Żółw ten spełnia obecnie kryteria gatunku podlegającego szybkiej eliminacji. Dodatkowo – ponieważ przez niespecjalistów (nawet hodowców amatorów) powszechnie nie jest odróżniany od innych gatunków obcych żółwi wodno-błotnych (np. z rodzaju *Pseudemys*), należy wszystkie żółwie z tej grupy traktować jednakowo i możliwie szybko wyłapywać ze środowiska (patrz też propozycja zmiany nr 14.b).

12. Załącznik 2, poz. 4 – wykreślić pirapitingę *Piaractus brachypomus* z rozporządzenia.

Uzasadnienie: Gatunek ten nie spełnia kryteriów do umieszczenia go w rozporządzeniu – nie jest inwazyjny, gdyż wg współczesnej wiedzy nie jest w stanie zadomowić się w Polsce ze względu na wymagania klimatyczne.

13. Załącznik 2, poz. 18 – zamiast *Corbicula fluminea* wpisać cały rodzaj korbikula – *Corbicula* spp.

Uzasadnienie: Ze względu na niepewną pozycję taksonomiczną występujących w Polsce przedstawicieli rodzaju *Corbicula* (zapewne co najmniej dwa gatunki) oraz uwzględniając dodatkowo fakt ich hybrydyzacji, jak również silny polimorfizm i zróżnicowanie morfologiczne w obrębie tego rodzaju, proponujemy wpisanie na listę całego rodzaju. Żaden

z należących do niego gatunków nie jest dla naszego kraju rodzimy, a praktycznie wszystkie mogą występować w polskich warunkach klimatycznych w wypadku zawleczenia. W związku z tym traktowanie ich zbiorczo jest w pełni uzasadnione i zgodne z zasadami przyjętymi w rozporządzeniu nr 1143/2014. Dla tego rodzaju stosowana jest nazwa polska korbikula (a dla rodziny Corbiculidae – korbikulowate).

14. W Załączniku nr 2 do listy inwazyjnych gatunków obcych podlegające szybkiej eliminacji dodać następujące gatunki:

a) grubosz Helmsa *Crassula helmsi*,

Uzasadnienie: Zgodnie z oceną ryzyka, warunki klimatyczne w Polsce mogą się wkrótce stać optymalne dla ekspansji tego gatunku, która ma już miejsce np. w Niemczech i na Słowacji (Sotek i in. 2018). Jest powszechnie stosowany w akwarystyce i spotyka się go licznie w handlu – mimo obowiązującego zakazu (wyniku monitoringu e-handlu – PTOPI „Salamandra”, raport w przygotowaniu). W innych krajach UE obserwowano jego szybkie inwazje spowodowane uwolnieniem do środowiska. Aby zapobiec takim inwazjom w Polsce, należy utrzymać zakaz uprawy i obrotu oraz skutecznie go egzekwować. Wykreślenie gatunku z listy IGO stwarzających zagrożenie dla Polski jest nieuzasadnione i spowoduje poważne zagrożenie inwazją.

b) hieroglifowiec *Pseudemys* spp.

Uzasadnienie: Na rynku terrarystycznym w naszym kraju dostępne są okazy kilku gatunków żółwi wodno-błotnych, które mają możliwość przeżycia w polskich warunkach. Skala handlu okazami poszczególnych gatunków bywa zmienna i uzależniona jest od różnych czynników. W chwili obecnej na polskim rynku zoologicznym spośród proponowanych na sprzedaż taksonów (jeśli nie liczyć gatunków już ujętych w rozporządzeniu) najbardziej popularne są żółwie z rodzaju *Pseudemys* i w mniejszym stopniu z rodzaju *Pelomedusa* oraz *Sternotherus odoratus*. *Apalone spinifera* i *Apalone mutica* spotykane są sporadycznie, choć należy zaznaczyć, że są one łatwo dostępne w Niemczech i Czechach. Sytuacja na rynku odzwierciedla obecność wymienionych taksonów w środowisku naturalnym. Żółwie z rodzaju *Pseudemys* spotykane są w zbiornikach wodnych praktycznie na terenie całego kraju. We Wrocławiu odnotowano obecność pojedynczego żółwia z rodzaju *Pelomedusa*, a w Rzeszowie pojedynczego *Sternotherus odoratus* (Solarz inf. ustna). *Apalone spinifera* i *mutica* nie były do tej pory stwierdzone w warunkach naturalnych w Polsce.

Analiza ryzyka zadomowienia się obcych gatunków żółwi wodno-błotnych w Europie wykazała, że największe prawdopodobieństwo takich zdarzeń dotyczy następujących gatunków: *Chelydra serpentina*, *Pelomedusa subrufa*¹, *Sternotherus odoratus*, *Apalone*

¹ Przeprowadzona analiza została opublikowana przed publikacją wyników badań genetycznych, o których mowa w przypisie ², a więc autorzy analizy pod nazwą *Pelomedusa subrufa* uznają wszystkie gatunki wydzielone w rodzaju *Pelomedusa* w kolejnych latach.

spinifera oraz *Apalone mutica* (Kopecky i in. 2013). Mimo iż najbardziej narażone regiony obejmują południe Europy, Polska znajduje się również w strefie podwyższonego ryzyka. Podobnie jak w przypadku żółwi ozdobnych, w Polsce w warunkach naturalnych nie wykazano do tej pory sukcesu lęgowego żółwi z rodzaju *Pseudemys*. W Portugalii udane lęgi *P. concinna* odnotowano w warunkach półnaturalnych, a w warunkach naturalnych obserwowano młode osobniki tego gatunku, które najprawdopodobniej wykuły się na wolności (Alves i in. 2013). Brak sukcesu lęgowego rekompensowany jest stałym napływem nowych osobników porzucanych przez właścicieli, co w połączeniu z długowiecznością tych zwierząt skutkować może długotrwałym negatywnym oddziaływaniem na gatunki rodzime. Oddziaływanie to jest bardzo podobne jak wypadku żółwi ozdobnych *Trachemys scripta*. Przedstawiciele tego rodzaju są bardzo często uwalniani przez hodowców do środowiska między innymi ze względu na szybkie osiaganie w warunkach hodowli znacznych rozmiarów.

Mając na względzie fakt, że taksony wyróżniane w ramach rodzaju *Pseudemys* charakteryzują się bardzo podobnym wyglądem oraz krzyżują się pomiędzy sobą, w handlu bardzo trudne (w praktyce niewykonalne) byłoby ograniczenie zakazów do wybranych gatunków z tego rodzaju. Dlatego propozycja dodania do Załącznika obejmuje cały rodzaj, który najpowszechniej jest spotykany w obrocie i jest najliczniej uwalniany do środowiska.

W wypadku *Pelomedusa* spp.² oraz gatunków: *Sternotherus odoratus*, *Apalone spinifera* oraz *Apalone mutica*, proponujemy na razie jedynie objąć ich pojawianie się w środowisku monitoringiem oraz wzmocnić działania edukacyjne dotyczące niedopuszczalności uwalniania egzotycznych zwierząt do środowiska. Zakładamy, że w wypadku dodania do Załącznika rodzaju *Pseudemys*, działania związane z eliminacją gatunków ujętych w rozporządzeniu obejmą zdecydowaną większość (ponad 95%) obcych żółwi obecnych w polskich wodach, a pozostałe będą wyławiane przy okazji.

15. W Załączniku nr 2, do listy inwazyjnych gatunków obcych rozprzestrzenionych na szeroką skalę, dodać następujące gatunki:

a) tawuła kutnerowata *Spiraea tomentosa*,

Uzasadnienie: Tawuła kutnerowata uprawiana jest ze względu na ciekawy pokrój, jesienne zabarwienie, ozdobne kwiaty, a także atrakcyjność dla motyli, pszczoł i innych owadów. Wykorzystywana przy założeniach naturalistycznych, żywopłotach, na rabatach w ogrodach wodnych i bagiennych. Gatunek ten jest tolerancyjny dla różnych warunków siedliskowych

² W ramach rodzaju *Pelomedusa* wydzielono w ostatnim czasie szereg odrębnych gatunków, przy czym tylko niektóre z nich można odróżnić na podstawie cech morfologicznych, natomiast reszta to gatunki kryptyczne (Petzold i in. 2014). Wcześniej rodzaj obejmował wyłącznie jeden gatunek *Pelomedusa subrufa*, o bardzo szerokim zasięgu występowania, obejmujący praktycznie całą Afrykę na południe od Sahary. W konsekwencji oferowane na rynku żółwie z rodzaju *Pelomedusa* to w znacznej mierze mieszańce międzygatunkowe oraz okazy o bliżej nie sprecyzowanej przynależności gatunkowej. Zazwyczaj sprzedawane są pod starą nazwą gatunkową.

i świetlnych, choć preferuje miejsca otwarte, nasłonecznione i wilgotne. Jest odporny na mrozy i ma niskie wymagania glebowe, rozmnaża się generatywnie i wegetatywnie – przy pomocy rozłogów. Wszystkie te cechy, a także wysoka zdolność kiełkowania nasion, wiatrosiewność oraz *de facto* brak naturalnych wrogów (jest niechętnie zgryzana przez leśne ssaki) powodują, że tawuła łatwo się rozprzestrzenia, a na stanowiskach już istniejących rozszerza zasięg występowania (Bregin 2014) Najczęściej pojawia się na torfowiskach niskich i przejściowych, wilgotnych wrzosowiskach, a rzadziej w olsach, łągach, brzezinach bagiennych czy na porzuconych łąkach (Kujawa-Pawlaczyk 2009).

Przy ocenie zagrożenia oceniono go jako gatunek szeroko rozprzestrzeniony, silnie ekspansywny (kategoria 4), z trzema głównymi ośrodkami występowania: Bory Dolnośląskie, Bory Niemodlińskie oraz Puszcza Drawska (Wiatrowska i in. 2018). Gatunek ten na wielu obszarach znajduje się dopiero w początkowych etapach inwazji. Jego całkowita eliminacja na tych terenach jest w pełni wykonalna. Natomiast na obszarach, na których gatunek ten zajmuje większe powierzchnie, z powodzeniem można prowadzić działania zaradcze polegające na izolacji populacji i obniżaniu jej liczebności. Skuteczne metody zwalczania tawuły kutnerowatej zostały w praktyce przetestowane w trakcie projektu realizowanego dla GDOŚ w latach 2021–2022, koordynowanego przez Uniwersytet Śląski. Jego wyniki posłużyły do sporządzenia poradnika, który może z powodzeniem być wykorzystywany do zwalczania tawuły przez osoby fizyczne i prawne. Ze względu na to, że obecność tego gatunku utrudnia prowadzenie gospodarki leśnej, możliwe jest uzyskanie wsparcia Lasów Państwowych w jego zwalczaniu. Brak tego gatunku wśród gatunków obcych stanowiących zagrożenie dla Polski będzie się przyczyniał do dalszej jego powszechnej uprawy, sprzedaży i inicjowania ekspansji na kolejnych obszarach.

b) szczeżuja chińska *Sinanodonta woodiana*,

Uzasadnienie: Zgodnie z aktualnymi informacjami i obserwacjami terenowymi, należy uznać, że gatunek ten jest obecnie w ekspansji, a jego wpływ na rodzimą przyrodę jest znacznie bardziej negatywny, niż wcześniej sądzono. Jednocześnie jest wciąż powszechnie spotykany w handlu i hodowlach, co przyczynia się do ekspansji.

c) babka bycza *Neogobius melanostomus*,

d) babka łysa *Neogobius gymnotrachelus*,

e) babka szczupła *Neogobius fluviatilis*,

f) babka rurkonosa *Proterorhinus semilunaris*,

Uzasadnienie (łącznie dla c–f): Wszystkie te cztery gatunki nadal spełniają kryteria IGO stwarzających zagrożenie dla Polski. Nie są nam znane podstawy merytoryczne do ich usunięcia z listy. Jedynie obecny do tej pory na liście gatunek babka marmurkowata

Proterorhinus marmoratus po rewizji taksonomicznej powinien zostać zamieniony na babkę rurkonosą *Proterorhinus semilunaris*, gdyż to ona występuje w polskich wodach.

g) wizon amerykański (norka amerykańska) *Neovison vison*.

Uzasadnienie: Obecny stan wiedzy wskazuje, że negatywne oddziaływanie tego gatunku w skali całego kraju zdecydowanie kwalifikuje go jako inwazyjny gatunek obcy stwarzający zagrożenie dla Polski. Wpływ wizona amerykańskiego zauważalny jest w szczególności w kontekście rozrodu ptaków wodno-błotnych, których lęgi bywają dziesiątkowane przez ten gatunek. W związku z tym wizon ten (zwany też popularnie norką amerykańską) jest obecnie jednym z intensywniej zwalczanych inwazyjnych gatunków obcych w Polsce. Brak tego gatunku na liście inwazyjnych gatunków obcych może spowodować ryzyko ograniczenia tych działań. Należy się np. spodziewać, że dostępność środków na zwalczanie IGO będzie ograniczana do gatunków ujętych w rozporządzeniu. Wyłączenie *Neovison vison* spod regulacji podważa merytoryczne podstawy całego rozporządzenia (spełnia on kryteria w takim samym lub większym stopniu jak jenot czy nutria – także wykorzystywane w przemyśle futrzarskim).

CYTOWANA LITERATURA

- Alves A., Martínez-Silvestre A., Alves A., Martins J. J. 2013. Are the invasive species *Trachemys scripta* and *Pseudemys concinna* able to reproduce in the northern coast of Portugal? International Symposium on Freshwater Turtles Conservation. 22–24 May 2013, Vila Nova de Gaia, Portugal.
- Bregin M 2014. Opis stanowisk tawuły kutnerowatej (*Spiraea tomentosa* L.) w obszarze Natura 2000 PLH 320046 „Uroczyska Puszczy Drawskiej”. Klub Przyrodników: 37 ss. https://www.kp.org.pl/pdf/zalacznik_nr2_tawula_opracowanie.pdf.
- Cichocki W., Ważna A., Cichocki J., Rajska-Jurgiel E., Jasiński A. Bogdanowicz W. 2015. Polskie nazewnictwo ssaków świata. Muzeum i Instytut Zoologii PAN, Warszawa: 362 ss.
- Kopecký O., Kalous L., Patoka J. 2013. Establishment risk from pet-trade freshwater turtles in the European Union. Knowledge and Management of Aquatic Ecosystems: 410, 02.
- Kujawa-Pawlaczyk J. 2009. Tawuła kutnerowata – *Spiraea tomentosa* L. W: Dajdok Z. i Pawlaczyk P. (red.) Inwazyjne gatunki roślin ekosystemów mokradłowych Polski. s. 105-112.
- Petzold A., Vargas-Ramírez M., Kehlmaier C., Vamberger M., Branch W. R., Du Preez L., Hofmeyr M. D., Meyer L., Schleicher A., Široký P., Fritz U. 2014. A revision of African helmeted terrapins (Testudines: Pelomedusidae: *Pelomedusa*), with descriptions of six new species. Zootaxa 3795 (5): 523–548.
- Sotek Z., Kompala-Bąba A., Tokarska-Guzik B., 2018. Analiza stopnia inwazyjności gatunków obcych w Polsce wraz ze wskazaniem gatunków istotnie zagrażających rodzimej florze

i faunie oraz propozycją działań strategicznych w zakresie możliwości ich zwalczania oraz Analiza dróg niezamierzonego wprowadzania lub rozprzestrzeniania się inwazyjnych gatunków obcych wraz z opracowaniem planów działań dla dróg priorytetowych. Karta informacyjna gatunku – Grubosz Helmsa *Crassula helmsii*. Uniwersytet Śląski: 8 ss. http://projekty.gdos.gov.pl/files/artykuly/127051/Crassula-helmsii-grubosz-helmsa_KG_WWW_icon.pdf.

Wiatrowska B., Michalska-Hejduk D., Dajdok Z. 2018. Analiza stopnia inwazyjności gatunków obcych w Polsce wraz ze wskazaniem gatunków istotnie zagrażających rodzimej florze i faunie oraz propozycją działań strategicznych w zakresie możliwości ich zwalczania oraz Analiza dróg niezamierzonego wprowadzania lub rozprzestrzeniania się inwazyjnych gatunków obcych wraz z opracowaniem planów działań dla dróg priorytetowych. Karta informacyjna gatunku – Tawuła kutnerowata *Spiraea tomentosa*. Uniwersytet Śląski: 8 ss. http://projekty.gdos.gov.pl/files/artykuly/127098/Spiraea-tomentosa-tawula-kutnerowata_KG_WWW_V1_icon.pdf.

dr inż. Andrzej Kepel
prezes Zarządu
[podpisano elektronicznie]

ZAŁĄCZNIK:

Nazwy polskie i naukowe gatunków ujętych w aktualnie obowiązującym rozporządzeniu, uwzględnionych w projekcie, oraz proponowanych do dodania do projektu w opinii

ZAŁĄCZNIK do opinii PTOP „Salamandra” z dnia 10.10.2022 r.

Nazwy polskie i naukowe gatunków ujętych w aktualnie obowiązującym rozporządzeniu, uwzględnionych w projekcie, oraz proponowanych do dodania do projektu w opinii (wersja 2, poprawiona)

L.p.	Królestwo	Gromada/grupa	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Od kiedy na liście UE	Od kiedy na liście PL	Uwagi
1	stramenopil (glon)	brunatnice	widłorostka japońska	<i>Rugulopteryx okamurae</i>	02.08.2022		
2	roślina	paprocie	azolla drobna (a. karolińska)	<i>Azolla filiculoides</i>		05.04.2012	
3	roślina	paprocie	wężówka japońska (lygodium japońskie)	<i>Lygodium japonicum</i>	15.08.2019		
4	roślina	paprocie	salwinia uciążliwa	<i>Salvinia molesta</i> (<i>Salvinia adnata</i>)	15.08.2019		
5	roślina	dwuliścienne	akacja niebieska, akacja niebieskolistna	<i>Acacia saligna</i> (<i>Acacia cyanophylla</i>)	15.08.2019		
6	roślina	dwuliścienne	bożodrzew (ajlant) gruczołowaty (chiński)	<i>Ailanthus altissima</i>	15.08.2019	05.04.2012	
7	roślina	dwuliścienne	alternatera krokodylowa	<i>Alternanthera philoxeroides</i>	02.08.2017		
8	roślina	dwuliścienne	trojeść amerykańska	<i>Asclepias syriaca</i>	02.08.2017	05.04.2012	
9	roślina	dwuliścienne	komarnik wirginijski (bakcharis srebrzysty)	<i>Baccharis halimifolia</i>	03.08.2016		
10	roślina	dwuliścienne	kabomba karolińska	<i>Cabomba caroliniana</i>	03.08.2016		
11	roślina	dwuliścienne	miechunkowiec wielkokwiatowy	<i>Cardiospermum grandiflorum</i>	15.08.2019		
12	roślina	dwuliścienne	dławisz okrągłolistny	<i>Celastrus orbiculatus</i>	od 2.08.2027		
13	roślina	dwuliścienne	grubosz Helmsa	<i>Crassula helmsi</i>		05.04.2012	
14	roślina	dwuliścienne	kolczurka klapowana	<i>Echinocystis lobata</i>		05.04.2012	

L.p.	Królestwo	Gromada/grupa	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Od kiedy na liście UE	Od kiedy na liście PL	Uwagi
15	roślina	dwuliścienne	gunera (gunnera, parzeplin) brazylijska (chilijska/i)	<i>Gunnera tinctoria</i>	02.08.2017		
16	roślina	dwuliścienne	gymnokoronis dębolistny	<i>Gymnocoronis spilanthoides</i>	15.08.2019		
17	roślina	dwuliścienne	hakea igłolistna	<i>Hakea sericea</i>	02.08.2022		
18	roślina	dwuliścienne	barszcz Mantegazziego	<i>Heracleum mantegazzianum</i>	02.08.2017	05.04.2012	
19	roślina	dwuliścienne	barszcz perski	<i>Heracleum persicum</i>	03.08.2016		
20	roślina	dwuliścienne	barszcz Sosnowskiego	<i>Heracleum sosnowskyi</i>	03.08.2016	05.04.2012	
21	roślina	dwuliścienne	chmiel japoński	<i>Humulus scandens</i> (<i>Humulus japonicus</i>)	15.08.2019		
22	roślina	dwuliścienne	wąkrotka jaskrowata	<i>Hydrocotyle ranunculoides</i> (<i>Hydrocotyle americana</i>)	03.08.2016		
23	roślina	dwuliścienne	niecierpek pomarańczowy	<i>Impatiens capensis</i>		05.04.2012	
24	roślina	dwuliścienne	niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i>	02.08.2017	05.04.2012	
25	roślina	dwuliścienne	kenigia himalajska (rdest wielkokłosowy)	<i>Koenigia polystachya</i> (<i>Persicaria wallichii</i> var. <i>wallichii</i> , <i>Polygonum polystachyum</i> , <i>Aconogonon polystachyum</i>)	02.08.2022		
26	roślina	dwuliścienne	lespedeza różgowata	<i>Lespedeza cuneate</i> (<i>Lespedeza juncea</i> var. <i>sericea</i>)	15.08.2019		
27	roślina	dwuliścienne	ludwigia wielkokwiatowa	<i>Ludwigia grandiflora</i>	03.08.2016		
28	roślina	dwuliścienne	ludwigia bagienna	<i>Ludwigia peploides</i>	03.08.2016		
29	roślina	dwuliścienne	tulejnik amerykański	<i>Lysichiton americanus</i>	03.08.2016	05.04.2012	
30	roślina	dwuliścienne	wywłócznik brazylijski	<i>Myriophyllum aquaticum</i>	03.08.2016		
31	roślina	dwuliścienne	wywłócznik różnolistny	<i>Myriophyllum heterophyllum</i>	02.08.2017		

L.p.	Królestwo	Gromada/grupa	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Od kiedy na liście UE	Od kiedy na liście PL	Uwagi
32	roślina	dwuliścienne	partenium ambrozjowate	<i>Parthenium hysterophorus</i>	03.08.2016		
33	roślina	dwuliścienne	persikaria pospieszna (rdest/rdestowiec pospieszny)	<i>Persicaria perfoliata</i>	03.08.2016		
34	roślina	dwuliścienne	jadłoszyn baziowaty	<i>Prosopis juliflora</i>	15.08.2019		
35	roślina	dwuliścienne	opornik łątkowaty (ołownik łątkowaty, kudzu)	<i>Pueraria montana</i> var. <i>lobata</i> (<i>Pueraria lobata</i>)	03.08.2016		
36	roślina	dwuliścienne	rdestowiec japoński (r. ostrokończysty)	<i>Reynoutria japonica</i> (<i>Fallopia japonica</i> var. <i>japonica</i>)		05.04.2012	
37	roślina	dwuliścienne	rdestowiec sachaliński	<i>Fallopia sachalinensis</i> (<i>Reynoutria sachalinensis</i> , <i>Polygonum sachalinense</i>)		05.04.2012	
38	roślina	dwuliścienne	rdestowiec czeski (r. pośredni)	<i>Reynoutria x bohémica</i> (<i>Fallopia x bohémica</i> , <i>Fallopia japonica x Fallopia</i> <i>sachalinensis</i>)		05.04.2012	
39	roślina	dwuliścienne	tawuła kutnerowata	<i>Spiraea tomentosa</i>			proponowany do dodania
40	roślina	dwuliścienne	smokrzyn łojodajny	<i>Triadica sebifera</i> (<i>Sapium sebiferum</i>)	15.08.2019		
41	roślina	dwuliścienne	kolcolist zachodni	<i>Ulex europaeus</i>		05.04.2012	
42	roślina	jednoliścienne	trawa preriowa (palczatka)	<i>Andropogon virginicus</i>	15.08.2019		
43	roślina	jednoliścienne	purpurowa (andyjska) kortaderia (trawa pampasowa, okolcz)	<i>Cortaderia jubata</i>	15.08.2019		
44	roślina	jednoliścienne	erharta przyładkowa	<i>Ehrharta calycina</i>	15.08.2019		
45	roślina	jednoliścienne	eichornia gruboogonkowa (hiacynt wodny, h. pływający)	<i>Eichhornia crassipes</i> (<i>Pontederia crassipes</i>)	03.08.2016		
46	roślina	jednoliścienne	moczarka delikatna	<i>Elodea nuttallii</i>	02.08.2017	05.04.2012	

L.p.	Królestwo	Gromada/grupa	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Od kiedy na liście UE	Od kiedy na liście PL	Uwagi
47	roślina	jednoliścienne	lagarosyfon wielki (moczarka kędzierzawa)	<i>Lagarosiphon major</i>	03.08.2016		
48	roślina	jednoliścienne	rozsiwnica japońska	<i>Microstegium vimineum</i>	02.08.2017		
49	roślina	jednoliścienne	rozplenica szczecinkowata (<i>C. s. v. rubrum</i> – r. czerwona)	<i>Cenchrus setaceus</i> (<i>Pennisetum setaceum</i> , <i>Phalaris setacea</i>)	02.08.2017		
50	roślina	jednoliścienne	pistia rozetkowa (pistia pływająca, piscja osokowata, topian osokowaty, sałata wodna, sałata nilowa)	<i>Pistia stratiotes</i>	<i>od 2.08.2024</i>		
51	roślina	jednoliścienne	spartyna angielska	<i>Spartina anglica</i>		05.04.2012	prop. do usunięcia
52	zwierzę	płazińce	płazińczyk nowozelandzki	<i>Arthurdendyus triangulatus</i>	15.08.2019		
53	zwierzę	ramieniowe	żebrozzech Lucyfera	<i>Mnemiopsis leidyi</i>		05.04.2012	prop. do usunięcia
54	zwierzę	małże	korbikula *	<i>Corbicula fluminalis</i>		05.04.2012	prop. zastąpienie całym rodzajem
55	zwierzę	małże	korbikula *	<i>Corbicula fluminea</i>		05.04.2012	prop. zastąpienie całym rodzajem
56	zwierzę	małże	korbikula (w handlu m.in. jako: małż/małża jawański/a, małża żółta, mini małż/a)	<i>Corbicula</i> spp. (w handlu występuje m.in. jako <i>Corbicula javanicus</i> – takson nieistniejący)			proponowany do wprowadzenia zamiast pojedynczych gatunków
57	zwierzę	małże	ostryga pacyficzna	<i>Crassostrea gigas</i>		05.04.2012	
58	zwierzę	małże	omułek złoty	<i>Limnoperna fortunei</i>	02.08.2022		
59	zwierzę	małże	szczęzuja chińska	<i>Sinanodonta woodiana</i>		05.04.2012	<i>prop. do usunięcia - zostawić!</i>

L.p.	Królestwo	Gromada/grupa	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Od kiedy na liście UE	Od kiedy na liście PL	Uwagi
60	zwierzę	pancerzowce	krab wełnistoreki (k. wełnistoszczypcy)	<i>Eriocheir sinensis</i>	03.08.2016	05.04.2012	
61	zwierzę	pancerzowce	rak rdzawy	<i>Faxonius rusticus</i> (<i>Cambarus rusticus</i> , <i>Orconectes rusticus</i>)	02.08.2022		
62	zwierzę	pancerzowce	rak pręgowaty (r. pręgowany, r. amerykański)	<i>Faxonius limosus</i> (<i>Orconectes limosus</i>)	03.08.2016	05.04.2012	
63	zwierzę	pancerzowce	rak sinoreki	<i>Faxonius virilis</i> (<i>Orconectes virilis</i>)	03.08.2016		
64	zwierzę	pancerzowce	rak sygnałowy (r. kalifornijski)	<i>Pacifastacus leniusculus</i>	03.08.2016	05.04.2012	
65	zwierzę	pancerzowce	rak Luizjański	<i>Procambarus clarkii</i>	03.08.2016	05.04.2012	
66	zwierzę	pancerzowce	rak marmurkowy	<i>Procambarus virginalis</i> (<i>P. fallax</i> f. <i>virginalis</i>)	03.08.2016		
67	zwierzę	owady	biedronka azjatycka	<i>Harmonia axyridis</i>		05.04.2012	prop. do usunięcia
68	zwierzę	owady	mrówka ogniowa tropikalna	<i>Solenopsis geminata</i>	02.08.2022		
69	zwierzę	owady	mrówka ogniowa czerwona	<i>Solenopsis invicta</i>	02.08.2022		
70	zwierzę	owady	mrówka ogniowa czarna	<i>Solenopsis richteri</i>	02.08.2022		
71	zwierzę	owady	szerszeń żółtonogi ponury	<i>Vespa velutina nigrithorax</i>	03.08.2016		
72	zwierzę	owady	mrówka ogniowa drobna	<i>Wasmannia auropunctata</i>	02.08.2022		
73	zwierzę	ryba	węzogłów północny	<i>Channa argus</i> (<i>Ophicephalus argus</i> , <i>Ophicephalus pekinensis</i>)	02.08.2022		
74	zwierzę	ryby	sumik czarny	<i>Ameiurus melas</i>	02.08.2022		
75	zwierzę	ryby	sumik karłowaty	<i>Ameiurus nebulosus</i>		05.04.2012	
76	zwierzę	ryby	przydenka żebrowata	<i>Fundulus heteroclitus</i>	od 2.08.2024		
77	zwierzę	ryby	gambuzja pospolita	<i>Gambusia affinis</i>	02.08.2022		
78	zwierzę	ryby	gambuzja kropkowana	<i>Gambusia holbrooki</i>	02.08.2022		
79	zwierzę	ryby	bass słoneczny	<i>Lepomis gibbosus</i>	15.08.2019		

L.p.	Królestwo	Gromada/grupa	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Od kiedy na liście UE	Od kiedy na liście PL	Uwagi
80	zwierzę	ryby	moron biały (skalnik biały, rokiel srebrzysty)	<i>Morone americana</i> (<i>Roccus americanus</i>)	02.08.2022		
81	zwierzę	ryby	babka szczupła (b. rzeczna)	<i>Neogobius fluviatilis</i>		05.04.2012	prop. do usunięcia - zostawić
82	zwierzę	ryby	babka łyśa (b. gołogłowa)	<i>Neogobius gymnotrachelus</i>		05.04.2012	prop. do usunięcia - zostawić
83	zwierzę	ryby	babka bycza	<i>Neogobius melanostomus</i>		05.04.2012	prop. do usunięcia - zostawić
84	zwierzę	ryby	trawianka	<i>Percottus glenii</i>	03.08.2016	05.04.2012	
85	zwierzę	ryby	pirapitinga (pirania paku)	<i>Piaractus brachypomus</i>		05.04.2012	rozważyć usunięcie
86	zwierzę	ryby	sumik koralowy (s. węgorzowaty)	<i>Plotosus lineatus</i>	15.08.2019		
87	zwierzę	ryby	babka marmurkowata (b. marmurkowa)	<i>Proterorhinus marmoratus</i>		05.04.2012	prop. do usunięcia
88	zwierzę	ryby	babka rurkonosa	<i>Proterorhinus semilunaris</i>			proponowany do dodania (zamiast marmurkowej)
89	zwierzę	ryby	czebaczek amurski	<i>Pseudorasbora parva</i>	03.08.2016	05.04.2012	
90	zwierzę	płazy	żaba rycząca (ż. byk, ż. wół)	<i>Lithobates catesbeianus</i> (<i>Rana catesbeiana</i>)	03.08.2016	05.04.2012	
91	zwierzę	płazy	platana szponiasta (żaba szponiasta)	<i>Xenopus laevis</i> (<i>Bufo laevis</i>)		od 2.08.2024	
92	zwierzę	gady	skorpucha jaszczurowata (żółw jaszczurowaty, ż. kajmanowy)	<i>Chelydra serpentina</i>		05.04.2012	
93	zwierzę	gady	żółw malowany (malowanik zwyczajny, w tym podgatunki: m. zachodni i m. południowy)	<i>Chrysemys picta</i>		05.04.2012	
94	zwierzę	gady	żółw ostrogrzbiety (ostrogrzbiec zwyczajny, w tym podgatunek ostrogrzbiec misisipijski)	<i>Graptemys pseudogeographica</i>		05.04.2012	

L.p.	Królestwo	Gromada/grupa	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Od kiedy na liście UE	Od kiedy na liście PL	Uwagi
95	zwierzę	gady	lancetogłów królewski (obejmuje także podgatunki i wydzielane niedawno gatunki, np. l. kalifornijski)	<i>Lampropeltis getula</i> [sensu lato – obejmuje wszystkie podgatunki, a także wydzielane niedawno gatunki: <i>L. californiae</i> , <i>L. holbrooki</i> , <i>L. niger</i> , <i>L. splendida</i> , <i>L. floridana</i> , <i>L. meansi</i>]	02.08.2022		
96	zwierzę	gady	hieroglifowiec (w tym podgatunki, np: żółw/heroglifowiec żółtobruchy, ż./h. czerwono brzuchy, żółw hieroglifowy)	<i>Pseudemys</i> spp.			proponowany do dodania
97	zwierzę	gady	żółw ozdobny (zdobnik, w tym podgatunki: żółw/zdobnik czerwonołicy/czerwonouchy, ż./z. żółtolicy/żółtouchy, ż. żółtobruchy/z. zwyczajny)	<i>Trachemys scripta</i>	03.08.2016	05.04.2012	
98	zwierzę	ptaki	majna brunatna	<i>Acridotheres tristis</i>	15.08.2019		
99	zwierzę	ptaki	gęsiówka egipska (gęś egipska, g. nilowa, kazarka egipska)	<i>Alopochen aegyptiacus</i>	02.08.2017	05.04.2012	
100	zwierzę	ptaki	bernikla kanadyjska (gęś kanadyjska)	<i>Branta canadensis</i>		05.04.2012	
101	zwierzę	ptaki	wrona orientalna	<i>Corvus splendens</i>	03.08.2016		
102	zwierzę	ptaki	sterniczka jamajska	<i>Oxyura jamaicensis</i>	03.08.2016	05.04.2012	
103	zwierzę	ptaki	bilbil czerwonooplamy	<i>Pycnonotus cafer</i>	02.08.2022		
104	zwierzę	ptaki	ibis czczony	<i>Threskiornis aethiopicus</i>	03.08.2016		
105	zwierzę	ssaki	aksis czytal (jeleń aksis, czytal)	<i>Axis axis</i>	02.08.2022	05.04.2012	

L.p.	Królestwo	Gromada/grupa	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Od kiedy na liście UE	Od kiedy na liście PL	Uwagi
106	zwierzę	ssaki	bizon amerykański (bizon, także podgatunki: b. preriowy, b. leśny)	<i>Bison bison</i>		05.04.2012	
107	zwierzę	ssaki	wiewiórczak rdzawobrzuchy	<i>Callosciurus erythraeus</i>	03.08.2016		
108	zwierzę	ssaki	wiewiórczak zmienny	<i>Callosciurus finlaysonii</i>	02.08.2022		
109	zwierzę	ssaki	bóbr kanadyjski	<i>Castor canadensis</i>		05.04.2012	
110	zwierzę	ssaki	jeleń kanadyjski (wapiti) [nie jest jasne, w jakim ujęciu taksonomicznym jest tu uwzględniony, a więc jakie 'podgatunki' obejmuje]	<i>Cervus canadensis</i>		05.04.2012	prop. do usunięcia
111	zwierzę	ssaki	jeleń syberyjski (maral, jeleń mandżurski [uwaga – nazwa j. mandżurski stosowana także do <i>C. xanthopygus</i> , a błędnie także do <i>C. nippon mantchuricus</i> – j. Dybowskiego])	<i>Cervus elaphus sibiricus</i>		05.04.2012	prop. do usunięcia
112	zwierzę	ssaki	jeleń wschodni (jeleń sika, sika, także wszystkie podgatunki, np.: j. japoński, j. wietnamski, j. wyspowy, j. tajwański, j. Dybowskiego)	<i>Cervus nippon</i>		05.04.2012	
113	zwierzę	ssaki	mangusta złocista	<i>Herpestes javanicus</i>	03.08.2016	05.04.2012	
114	zwierzę	ssaki	mundżak chiński	<i>Muntiacus reevesii</i>	03.08.2016		
115	zwierzę	ssaki	nutria amerykańska (nutria)	<i>Myocastor coypus</i>	03.08.2016		
116	zwierzę	ssaki	ostronos rudy (koati, w tym podgatunki: np. o. urugwajski)	<i>Nasua nasua</i>	03.08.2016		
117	zwierzę	ssaki	wizon amerykański (norka amerykańska)	<i>Neovison vison</i>			proponowany do dodania

L.p.	Królestwo	Gromada/grupa	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Od kiedy na liście UE	Od kiedy na liście PL	Uwagi
118	zwierzę	ssaki	jenot azjatycki (jenot, szop usuryjski, junat, tanuki, lis japoński, kunopies)	<i>Nyctereutes procyonoides</i>	02.02.2019		
119	zwierzę	ssaki	mulak białoogonowy (jeleń wirginijski, j. wirgiński)	<i>Odocoileus virginianus</i>		05.04.2012	
120	zwierzę	ssaki	piżmak amerykański (piżmak, piżmoszczur, szczur piżmowy)	<i>Ondatra zibethicus</i>	02.08.2017		
121	zwierzę	ssaki	szop pracz	<i>Procyon lotor</i>	03.08.2016	05.04.2012	
122	zwierzę	ssaki	wiewiórka szara	<i>Sciurus carolinensis</i>	03.08.2016	05.04.2012	
123	zwierzę	ssaki	wiewiórka czarna	<i>Sciurus niger</i>	03.08.2016		
124	zwierzę	ssaki	burunduk syberyjski (burunduk, wiewiórka syberyjska)	<i>Tamias sibiricus</i>	03.08.2016		